

Radu Gyr – 119 ani de la naștere

By **Alexandru Mihail** Last updated **mart. 2, 2024**

Radu Gyr, poetul temnițelor comuniste

Într-o zi de 2 MARTIE, în anul 1905, vedea lumina zilei la Câmpulung (Muscel), Radu Demetrescu, cel ce avea să dea literaturii române cele mai sublime transformări ale suferinței în poezie, rămânând în memoria românească drept „poetul închisorilor politice”. Sute de mii de deținuți politici care au reușit să supraviețuiască regimului de exterminare din închisorile și lagărele comuniste, îi datorează enorm lui Radu Gyr: poezia lui, care L-a adus pe Iisus în celulele mizere, a reprezentat o adevărată cheie de boltă a rezistenței spirituale în întunericul promiscuu al universului concentraționar bolșevic.

Asculta Vocea lui Radu Gyr - O ora cu poetul temnitelor comuniste si sotia s...

Poet, om de cultură și conștiință românească, anticomunist, monument și izvor de demnitate românească, legionar, apostol in temnițele a trei prigoane, condamnat la moarte pentru un poem, prigonit post-mortem și azi prin legi imorale impuse de venetici, piept călit de fier, model pentru noi, suflet de crin in grădinile Domnului, izvorâtor de mir, sfânt din neamul românesc.

Radu Gyr - Metanie

Radu Demetrescu-Gyr, fiul cunoscutului actor craiovean Ștefan (Coco) Dumitrescu, s-a născut la 2 martie 1905 la Câmpulung-Muscel. Tatăl său se născuse la Brașov. A absolvit ca premiant Conservatorul din București. Ștefan Demetrescu a început să joace teatru de timpuriu. La vârsta de 16 ani intră în trupa unui vestit actor. Pleacă la Paris cu o bursă, unde studiază arta dramatică. Înapoiat în țară (1898) este angajat la Teatrul Național din București. În legătură cu venirea sa la Craiova, aceasta s-a produs în anul 1908 sau 1910.

Mama sa se numea Eugenia Gherghel și își avea originea după tată în Botoșani. Bunica ei după tată, Mina Von Gelch, era de origine germană. Astfel, Eugenia Gherghel, mama poetului Radu Gyr, a căpătat de la părinți o frumoasă cultură clasică germană, dar și o solidă cultură și educație muzicală, mama fiind pianistă. La absolvirea claselor primare tânărul Radu vorbea binișor această limbă. Un alt personaj miraculos în viața tânărului a fost poeta **Elena Farago**, casa ei fiind un centru de întâlniri culturale. (amănunte la **George Popescu**, în *Permanențe*, aug. 2005)

Radu a debutat la 14 ani, cu poemul dramatic *În munți*, publicat în revista Liceului Carol I din Craiova, al cărui elev a fost. Devine student la Litere și Filosofie în București, debutează editorial în 1924 cu volumul *Liniști de schituri*, cu un ton elegiac. A fost de mai multe ori laureat (1926, 1927, 1928 și 1939) al Societății Scriitorilor Români, Institutului pentru Literatură și al Academiei Române. Doctor în litere, a fost conferențiar la Facultatea de Litere și Filosofie din București. A colaborat la revistele *Universul literar, Gândirea, Gând Românesc, Sfarmă-Piatră, Decembrie, Vremea, Revista Mea, Revista Dobrogeană* ș.a., precum și la ziarele: *Cuvântul, Buna Vestire, Cuvântul Studențesc* unde a publicat numeroase articole, studii literare și poezii.

Membru de seamă al Mișcării Legionare, comandant legionar și șef al regiunii Oltenia. Cunoscându-l pe Corneliu Codreanu, de care a rămas fascinat, Gyr i-a înțeles sporul nou pe care-l aducea în viața politică românească, punând problema transformării interioare a omului, a prefacerii sufletești – lucrul cel mai greu de realizat – și încercând în mijlocul societății românești ajunsă într-o stare avansată de descompunere morală, să așeze la loc de cinste virtutea și credința. El a compus nemuritorul cântec „*Sfântă tinerețe legionară*, / Cu piept călit de fier și sufletul de crin, / Iureș ne-nfrânat de primăvară, / Cu fruntea ca un iezer carpatin...". De asemenea, este autorul versurilor cântecelor *Imnul Moța-Marin* (scris după moartea celor doi în Spania), *Imnul Muncitorilor* etc.

În 1940, pe timpul guvernării legionare, a fost numit director general al teatrelor. În această calitate ia inițiativa înființării Teatrului Evreiesc (dovadă că legionarii n-au fost antisemiți!). Va suferi însă ani lungi și grei de închisoare sub cele trei regimuri dictatoriale: al lui Carol II (lagărele Tismana și Miercurea Ciuc), Antonescu (lagărul Târgu Jiu) și sub comuniști. După „rebeliunea" din ianuarie 1941 putea să emigreze, dar a optat pentru rămânerea în țară, suportând astfel un proces împreună cu alți 86 de intelectuali, condamnat la 12 ani închisoare corecțională pentru delictul de incitare „la rebeliune".

Eliberat de Antonescu la 7 august 1941, este trimis spre „reabilitare” în batalioanele de la Sărata, ce luptau în prima linie a frontului, de fapt batalioane de exterminare a legionarilor. În același timp, printr-un ordin expres, Antonescu o eliberează din închisoare pe evreica **Ana Pauker**, o bolșevică ce a cerut guvernului ca 600.000 de români deținuți să fie trimiși în Siberia. Grav rănit în luptele de la Vîgoda-Vinogradar, se întoarce acasă printre puținii supraviețuitori.

A fost însoțit acasă de un soldat ca escortă, căruia regimul criminal Antonescu i-a dat ordin să prindă ocazia că vrea să „fugă” și să-l împuște pe la spate. Tânărul soldat însă, nu s-a pretat la o asemenea mârșăvie. Deși la 23 august 1944 era în convalescență, autoritățile nu-l cruță: arestat și judecat în al doilea mare proces al „criminalilor de război” – lotul ziariștilor și al scriitorilor – primește o nouă condamnare, în 1945: 12 ani muncă silnică.

Este eliberat în 1956 la intervenția către Gheorghiu Dej a președintelui Indiei, la care intervenise Mircea Eliade aflat în exil. După doi ani, prin februarie 1958 este din nou arestat și condamnat la moarte pentru poezia ***Ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!*** (titlul inițial: ***Manifest***), considerată de regim un veritabil mijloc de instigare la luptă a maselor împotriva regimului bolșevic. În același lot mai erau condamnați la moarte viteazul **Puiu Atanasiu**, profesorul **Grigore Zamfiroiu** – viitorul preot –, **Ibrăileanu** și **Lucuța**. Pedeapsa li se comută la 25 ani muncă silnică, dar ei nu află aceasta decât după 11 luni, perioadă de exterminare psihică. Poetul va executa 16 ani de detenție comunistă până la amnistia din 1964. I se aplică un regim de exterminare lentă plină de sadism în închisoarea Aiud, cu un regim de celulă aspră. Bolnav grav, cu un prolaps rectal gangrenat, cu hepatită, infiltrat pulmonar TBC, hemofilic, i s-a refuzat orice ajutor medical. A slăbit îngrozitor iar pielea-i atârna pe oase solzoasă și tare ca o piele de șarpe. Toți credeau că nu va mai supraviețui. El a crezut însă și a biruit moartea.

A lăsat o operă poetică de valoare unică, inestimabilă. El scrie despre foamea continuă, frigul cumplit, moartea ca prezență zilnică, se ceartă cu Dumnezeu, cere răzbunare, ca în final să ajungă la o liniște sufletească și la o credință adâncă înțelegând soarta ce i-a fost rezervată și jertfa uriașă. „Crezul” său devine crezul unei întregi generații aruncate de comuniști în „toiul beznelor adânci”. El este poetul pătimirii românești, al tuturor celor înrobiți pentru dreptate și adevăr.

Poezia lui Radu Gyr poartă stigmatele unor cumplite suferințe, dar este inundată și de lumina lină a harului. E o mărturie că sufletul poate ieși biruitor asupra unui trup de carne vie, răstignit pe crucea nevoințelor. „Prin lacrimi punem pod genunii, / din lacrimi înviem mereu, / si împletind din lacrimi funii / ne priponim de Dumnezeu”. (*Lacrimi*). Suferința este calea care duce la mântuire, la dobândirea harului. Însuși Hristos Se coboară în celula rece și mucegăită, cum scrie poetul în mirabila creație *Iisus în celulă*.

Să scrii poezii în temniță nu era un lucru ușor. Simpla deținere a unui creion sau a unei bucăți de hârtie atrăgea bătăi cumplite și izolare la Neagra (celulă neîncălzită de 1/3m din beton, cu apă pe jos, fără pat și scaun). Deținuții foloseau bucăți de săpun sau de sticlă pe care se sufla praful destinat deratizării pe care se scrijelea cu o așchie. Altă metodă de „a scrie” era înnodarea aței,

poezii întregi fiind „înșirate” pe ațe smulse din zeghe sau din pături. Talpa de bocanc, căptușeala hainelor, obloanele sau pereții celulelor au servit ca suport pentru scris. Câți deținuți n-au fost salvați de la moarte, din deznădejde și de la iad, ascultând poeziile sale! Auzind poeziile din gura unora cu memorie bună și transmise din gură în gură, scrise sau prin morse, ele au făcut adevărate minuni. Din cei 3-4.000.000 de deținuți de la noi, peste 800.000 și-au lăsat oasele acolo. Poezia sa, ca și a celorlalți, a fost un balsam pentru toată această masă, cu speranța că „*ne vom întoarce într-o zi*”, cum sună un vers al său. Versurile, ca și credința în Dumnezeu i-au ținut treji, le-au dat puterea să reziste tuturor persecuțiilor.

Apoteoza creației poetice a lui Gyr o constituie **baladele**. Frumusețea versurilor întrece orice închipuire, iar ideea centrală a lor este noblețea și spiritul de jertfă. Sunt câteva idei forță: muzicalitatea, claritatea și spiritul de jertfă. Cine a stat cu el în celulă, în special în Zarca Aiudului, a rămas cu impresia că poetul a suferit ca un zeu înlănțuit. Nici un scâncet, nici un oftat, deși stătea mereu pe scândura rece.

Trupul îi era o mână de oase ținută de un kilogram de piele roasă pe care comandantul **Gh. Crăciun** îl revigora puțin când simțea că moare, ca apoi să revină la regimul dinainte. Obligat să-și renege trecutul, dă o declarație – vestită în epocă – prin care spune că îngroapă ce a fost. Aceasta i-a fost smulsă la limita dintre viață și moarte, apoi mai mult muribund, eliberat puțin mai devreme ca ceilalți deținuți. Însă crezul său a rămas același, deținuții n-au putut fi dezarmați prin acele cuvinte căci știau prea bine condițiile „umane” în care le-a spus.

Nici după eliberare nu va cunoaște liniștea. Securitatea îl urmărește pas cu pas. În 1968 e amenințat cu închisoarea dacă nu acceptă să dea note informative, dar Gyr refuză categoric. Mai mult, pentru a încerca să-l compromită, securitatea îl obligă să colaboreze la o gazetă comunistă, *Glasul Patriei*. În realitate, articolele erau scrise de securitate și poetul obligat să le semneze. A trecut în veșnicie după o viață de chin, în anul 1975 (28 sau 29 aprilie). Înmormântat în Vinerea Mare, pe 2 mai.

Opere reprezentative: *Liniști de schituri* (poeme), 1924; *Plânge Strâmbă-Lemne* (poezii), Craiova, 1927; *Cerbul de lumină* (poezii), București, 1928; *Stele pentru leagăn* (poezii), Râmnicu Vâlcea, 1936; *Studențimea și idealul spiritual* (studiu); *Cununi uscate* (versuri), 1938; *Corabia cu tufănici*, București, 1939; *Poezii de război*, București, 1942; *Balade*, București, 1943. Postume: *Poezii din închisori*, 1982, Canada,; *Sângele temniței – Balade*, 1993, Timișoara.

După 1989 opera sa a fost introdusă în manualele școlare. Sensibilitatea și frumusețea poeziei sale a fost pusă și mai mult în evidență pe muzica vestitului rapsod **Tudor Gheorghe**, al cărui tată – **Ilie Tudor** – a fost camarad de suferință al poetului la Aiud. Prin concertul *Cu Iisus în celulă – poezia în închisori 1941-1964* Tudor Gheorghe aduce în conștiința generației de azi una din cele mai cumplite suferințe ale omenirii întregi.

Radu Gyr ne-a lăsat un îndemn de luptă, poate cel mai potrivit din câte s-au scris, intitulat chiar așa:

Îndemn la luptă

Nu dor nici luptele pierdute,

nici rănile din piept nu dor,

cum dor acele brațe slute

care să lupte nu mai vor.

Atunci când inima ta cântă,

ce-nseamnă-n luptă-un braț înfrânt,

ce-ți pasă-n colb de-o spadă frântă,

când te ridici c-un steag mai sfânt?

Înfrânt nu ești atunci când sângeri

și nici când ochii-n lacrimi ți-s,

cele mai crâncene înfrângeri

sunt renunțările la vis.

De sărbătorile sfinte ale Nașterii Domnului deținuții colindau printre altele, creații ale poetului. Cu câtă emoție își amintește de acele timpuri mai tânărul coleg de suferință **Atanasie Berzescu**, de formație teolog, când poetul colinda alături de ceilalți propriile-i colinde.

„În aceste momente de înălțare spirituală și de trăire adâncă a ființei noastre, de undeva, dintr-o celulă, **Radu Gyr** sigur colinda și el cu noi. La fel, înfipt cu mâinile în zăbrele, trăia din farmecul colindului. Era creația lui. El ne spunea că nu mai este al lui, ci al neamului nostru românesc. A cunoscut în aceste clipe cele mai copleșitoare sentimente de mulțumire și de omagiu adus celui mai mare poet care a cântat durerile celor din închisoare. Este poetul pătimirii noastre, a neamului românesc. Nu cred că a fost vreun scriitor care să cunoască o mai mare satisfacție și mulțumire sufletească și un adânc respect pentru opera lui, ca Radu Gyr. Am avut fericirea să stau cu el mult timp. Simt și azi cum, strângându-mă la pieptul lui, cu căldura sufletească de părinte, mă copleșea,

mă fascina. El era patriarhul nostru și comandantul nostru, al Aiudului întreg. Din gura lui am cules laude și îndemn la rezistență. Îl păstrez în minte și-n suflet până la moarte." (**A. Berzescu**, „*Lacrimi și sânge*", Ed. Marineasa, Timișoara, 1999)

„Din cauza creației lui poetice legionare a suferit mult sub toate regimurile. A fost unul dintre cei mai persecutați oameni din România. Și putea și el să se retragă comod din luptă și să pactizeze cu inamicul, căutându-și refugiul în cine știe ce legație din străinătate. Niciodată n-a căutat nici cel puțin să se salveze peste hotare. Îl lega familia, îl lega pământul țării, îl lega destinul lui tragic. Era un om de rară puritate sufletească și de o rară modestie. Era urmărit pentru crima de a fi fost un mare poet – poate cel mai mare între cele două războaie – și de a-și fi pus talentul în slujba idealului național. Ultima sa poezie, *Piramida*, scrisă doar cu câteva zile înainte ca moartea să-i smulgă pana din mână – la 29 aprilie 1975 – și arcuită în viziune îi confirmă convingerea." (**Constantin Em. Bucescu**, *Permanențe*, mai 2005)

„Este adevărat că la Aiud s-a aplicat, de regulă, regimul de iad. Numai din această realitate s-au putut naște versurile lui Radu Gyr: „*Satan de-ar socoate că vechiul său vad / Ar fi să se cheme altfel decât iad, / Ar zice, desigur, cu zâmbetu-i crud: / Aici e Aiudul, aici e Aiud!*".

Lanțurile apar mereu în poeziile din închisoare. În viziunea lui Radu Gyr, când apare Iisus pentru o clipă, în celula condamnatului, are la glezne semne de răni și rugină, „parcă purtase lanțuri cândva". De fapt, Iisus este în capul legiunilor nesfârșite de pătimitori în lanțuri și în temnițe, pentru adevăr și dreptate. El a fost primul deținut politic creștin. În altă poezie apare imaginea unui convoi de deținuți ce trec pe stradă în zornăit de lanțuri." (**Pr. Liviu Brânzaș**, „*Raza din catacombă*", cap. 7)

„Acesta-i cel mai mare baladist al nostru. S-a publicat nu de mult un volum de balade de Radu Gyr. Era un om pur. Acesta trebuie sanctificat la un moment dat. El era în pușcărie încă din 1940, după revenirea legionară. Nu este un condamnat al comuniștilor. El a fost condamnat de regimul lui Antonescu. Un om curat la suflet ca o fată mare, deși era căsătorit. Avea o soție bună și cuminte de la Piatra Neamț, care l-a așteptat 22 de ani. El a făcut fără pauză 22 de ani la Aiud și poate pe la închisoarea militară și Jilava un an... Era un creștin desăvârșit. A intrat în pușcărie cu fruntea sus și a ieșit din pușcărie cu fruntea sus. Moral." (**Pr. Dimitrie Bejan**, „*Bucuriile suferinței !*")

„A sosit apoi Radu Demetrescu Gyr, poetul. Fusese pe front ca soldat, dar a fost decorat cu Virtutea Militară și Crucea de Fier. Acum era adus lângă ceilalți. Era conferențiar universitar de franceză și română la București. Blond, originar din Craiova, cu tată artist, mamă din Ardeal, firav, cu o afecțiune la intestine, foarte cult, tăcut și discret, atent cu toată lumea. În toți anii mei de închisoare n-am cunoscut vreun om mai politicos ca dânsul. Era un punct de atracție. Senin și blând, abordabil de oricine, împrăștia în jur un aer de sănătate morală, de încredere și bărbăție. Venea de la spitalul

din Brașov. Întors de pe front, scrisese niște poezii de război foarte apreciate. Era încă în plină vigoare creatoare și apărea mereu cu ceva nou. Creația lui variată a fost ca o hrană pentru toți, ca o cuminecătură la praznicele mari.” (**Pr. Nicolae Grebenea**, „*Amintiri din întuneric*”, 2000)

„Omul Gyr era o făptură firavă, delicată. Un visător care se emoționa în fața unei frunze căzute, al unui firicel de iarbă ivit cine știe cum între două lespezi de piatră… Radu Gyr n-a fost un luptător pe baricade; arma lui în fața căreia nu se poate rezista, a fost poezia, teribila armă care deschide ceruri pentru obidiți, iar pentru dușmani foc mistuitor… Sufletul lui era un vulcan în erupție. Versurile lui, balsam pe răni sângerânde și săgeți neiertătoare pentru dușmanii Țării. Eleganța lor s-a născut din suferință, iar puterea de penetrație din înnăscutul talent și sensibilitatea cu care-l înzestrase Dumnezeu.

…Lângă **rugăciune**, lumina poeziei lui **Gyr** a fost liantul care a legat inima de inimă, sufletul de suflet, cu zalele lanțurilor care ne rodeau gleznele. Versul lui se trăia. Era pentru noi, haină și hrană, apă și căldură. Dacă amărâtul de trup în care abia mai licărea un strop de viață, prin cine știe ce minune, se mulțumea cu o cană de apă, încălzită vara și înghețată iarna, – i se spunea „ceai” – și cu 100 de grame de pâine, se trăia, căci belșugul hranei ființei interioare era în noi uriaș. Nu se reușea întotdeauna, era și periculos, să se scrie pe o bucățică de săpun, cine știe ce, dar o strofă două ne luminau ziua, ne încălzeau noaptea, ne umpleau gamela. Eram bogați.

…În vremea aceasta, el topit de foame, ros de boală, înconjurat de ură, scria. Scria în cap, în capul pleșuv înainte de vreme, izbit de pereți, de frig, de mizerie. Memoria lui Radu Gyr? N-am termen de comparație. Fremătau celularul și Zarca de ceea ce Dumnezeu îi dăruise din belșug.

Caută tinere, și găsește – nu-i greu – izvorul dătător de sănătate spirituală de care ai nevoie! Curge din belșug în poezia lui Radu Gyr, potolește setea de frumos! Plutește în ea duhul creștin, patriotismul neamului nostru de care trebuie să fii mândru. E spălat cu sânge, cu durere, cu râuri de lacrimi. (**Ilie Tudor**, „*Un an lângă Căpitan*”, ediția 3, 2009, p.133 ș.u.)

„Arătam speriat și destul de timid. În mijlocul curții era WC-ul, prevăzut cu mai multe cabine. Deodată văd că se apropie de mine un om mai înalt, puțin adus de spate, cu ochelari pe un nas destul de mare, pe cap cu o bonetă vărgată și cămașă cu mâneci scurte. Zâmbind, întinde mâna dreapta spre mine, mă ia după cap și-mi spune: „*Hai, colega, cu mine la plimbare. Nu te speria, totul va fi bine. Și eu am fost așa la începutul bolii*”. Mă strânse la pieptul lui și plecarăm la plimbare. Eu mă pierdusem de tot. Mergând în dreapta lui, începuse să-mi vorbească. Mă încuraja sfătuindu-mă să fiu mai senin și să iau lucrurile așa cum sunt ele, bune și rele. „*Să nu uiți că noi trebuie să credem cu tărie că vom ieși afară. Să-l avem pe Dumnezeu în noi tot timpul*”. Strâns la pieptul lui, îi simțeam căldura corpului. Eram copleșit. O bucurie neîncercată pusese stăpânire pe

mine. Îmi simțea timiditatea și se străduia să mă liniștească. Uitasem de boală. Acum, parcă eram în al nouălea cer. Ca un copil trăiam sentimentul bucuriei. Ajunsesem la pieptul lui Radu Gyr. Parcă și acum îi simt brațul drept petrecut după capul meu.

În plimbarea noastră, îmi prezenta o mulțime de colegi de suferință, ca: pe **Relu Stratan**, la care ținea foarte mult, pe **Alexandru Virgil Ioanid**, pe **Gheorghe Dutchievici**, **Traian Petrescu** și mulți alții, pe care eu nu-i mai știu. Așa au trecut zilele la rând, când, la începutul fiecărei plimbări, mă lua după cap și ne plimbam roată în jurul WC-ului. Mi se dezlegase și mie limba. Așa l-am întrebat odată:

„Domnule profesor, D-voastră tot îmi spuneți "colega", dar eu am fost un biet și amărât de profesor începător, iar D-voastră poet și profesor universitar. Sunt atât de mic și prăpădit".

„*Nu te necăji, că și eu am fost odată tot așa un biet profesor. D-ta ești aici alături de mine în blestematul acesta de Aiud. Ești egal cu mine. Asta s-o reții și nimic mai mult*". După această lămurire, duhurile noastre parcă s-au unit. Doamne, ce bine mă simțeam! Pășeam în rând cu Radu Gyr, deși el era atât de mare, iar eu atât de mic. Astăzi, când scriu aceste rânduri, mă întorc cu gândul și sufletul la anii de zbucium ai lui Radu Gyr – 1961-1962 – când colonelul Crăciun, comandantul Aiudului, îi smulge declarația de retractare a tot ce-a scris. Acel zvâcnet de sfințenie al lui în pornirile de iad ale Aiudului nu l-a făcut în fața noastră, a celor care acum mai trăim, mai mic. Nu. El este pentru noi și neamul nostru tot uriașul de la Aiud. Reeducarea nu l-a putut desființa. El a rămas tot Radu Gyr al neamului românesc, poetul pătimirii noastre…

Peste doi ani, în 1955, vara, aveam să mai aud de Radu Gyr, că se internase în salonul 5 al spitalului. Eu eram în salonul 10, salonul morții, țintuit la pat. Radu Gyr era într-o stare gravă de boală. De sus i-am trimis o pijama pentru dormit. Nu avea nici haine. Ca un sfânt răbda și se ruga lui Dumnezeu să-l ajute." (**Atanasie Berzescu**, op.cit.)

„Dacă am asemăna România cu o mireasă în fața altarului alături de mirele său, atunci ochiul stâng al acestei mirese ar fi Mihail Eminescu – Luceafărul literaturii române. Ochiul drept, însă, ar fi Radu Demetrescu-Gyr, martirul neamului românesc. Literatura română fără Radu Gyr arată ca o mireasă slută, ca o nevastă chioară. Ne-a fost dat de soartă nouă români lor să ajungem pană la porțile Iadului… Dumnezeu nu ne-a uitat cu totul, ci ne-a trimis un însoțitor, un înger păzitor – e călăuza care a știut maestru să cânte din harfă pe drumul disperării… Radu Gyr n-a fost un strateg care să conducă Legiunea prin mlaștina acestor vremuri de întuneric. El a fost focul ce a topit oțelurile cele mult încercate. A fost o lumină nu numai pentru legionari, ci pentru întreg neamul românesc." (**O. Voinea**, „*Masacrarea studențimii române*")

Ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

Nu pentru-o lopată de rumenă pâine,

nu pentru pătule, nu pentru pogoane,

ci pentru văzduhul tău liber de mâine,

ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

Pentru sângele neamului tău curs prin șanțuri,

pentru cântecul tău țintuit în piroane,

pentru lacrima soarelui tău pus în lanțuri,

ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

Nu pentru mânia scrâșnită-n măsele,

ci ca să aduni, chiuind pe tăpșane,

o claie de zări și-o căciulă de stele,

ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

Așa, ca să bei libertatea din ciuturi

și-n ea să te-afunzi ca un cer în bulboane

si zarzării ei peste tine să-i scuturi,

ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

Și ca să pui tot sărutul fierbinte

pe praguri, pe prispe, pe uși, pe icoane,

pe toate ce slobode-ți ies înainte,

ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

Ridică-te, Gheorghe, pe lanțuri, pe funii!

Ridică-te, Ioane, pe sfinte ciolane!

Și sus, spre lumina din urmă-a furtunii,

ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

Iisus în celulă

Azi noapte Iisus mi-a intrat în celulă.
O, ce trist și ce'nalt părea Crist!
Luna venea după El, în celulă
și-L făcea mai înalt și mai trist.

Mâinile Lui păreau crini pe morminte,
ochii adânci ca niște păduri.
Luna-L bătea cu argint pe veștminte
argintându-I pe mâini vechi spărturi.

Uimit am sărit de sub pătura sură:
– Doamne, de unde vii, din ce veac?
Iisus a dus lin un deget la gură
și mi-a făcut semn ca să tac.

S'a așezat lângă mine pe rogojină:
– Pune-mi pe răni mâna ta!
Pe glezne-avea urme de cuie și rugină
parcă purtase lanțuri cândva.

Oftând și-a întins truditele oase
pe rogojina mea cu libărci.
Prin somn lumina, dar zăbrelele groase
lungeau pe zăpada Lui, vărgi.

Părea celula munte, părea căpățână
și mișunau păduchi și guzgani.
Am simțit cum îmi cade capul pe mână
și-am adormit o mie de ani…

Când m-am trezit din afunda genună,
miroseau paiele a trandafiri.
Era noapte și era lună,
numai Iisus nu era nicăiri…

Am întins brațele, nimeni, tăcere.

Am întrebat zidul: nici un răspuns!

Doar razele reci, ascuțite’n unghere,
cu sulița lor m’au străpuns…

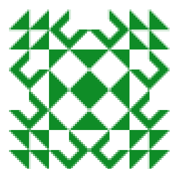
– Unde ești, Doamne? Am urlat la zăbrele.
Din lună venea fum de cățui…
M-am pipăit… și pe mâinile mele,
am găsit urmele cuielor Lui.

Radu Gyr-Crezul(Puneti-mi lanturi)-Sfintii inchisorilor-Maicile de la Diaconesti

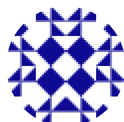
(din "Martiri si marturisitori romani din secolul XX" – Fabian Seiche)

via Bucovina Profundă

Alexandru Mihail

2 COMMENTS

IO...Gerules Says *5 ani ago*

Radu Gyr a fost trestia plangatoare delicata si trista supusa unui crunt destin al intregului popor roman,destinul daruit acestuia de prigoana cominternista iudeo comunista.Geniul acestui om de o sensibilitate aparte in poezia lumii nu numai al Romaniei a cutremurat si mai cutremura inca vagaunile intunecate ale spirituli omenesc.Radu Gyr a dovedit cu prisosinta ca inaltimile se ating prin

truda,sacrificii si suferinta.Poporul roman poate multumii cerului ca l-a avut in gradina tarii sale si pe acest Fat Frumos care a adaugat la patrimoniul spiritualitatii romanesti o placa de marmora scuptata in poezie pentru eternitate.Autorul omite a mentiona ca Radu Gyr a fost evreu.Mentionarea entitatii sale nu poate sa creieze decat niste dileme de sant,nu de bun simt si de omenie.Evreimea prin Radu Gyr si-a castigat o parte mareata din respectul,din prietenia altor natii pe care ei o refuza in mod neinteles.Radu Gyr s-a integrat in Coloana Infinitului sferintelor omenesti din singura vina ca il iubea pe Dumnezeu si drtatea.Miscarea Legionara a fost pentru poet casa si refugiul binefacator al divinitatii coplesite peste neamul romanesc in cele mai grele momente ale istoriei.El se alatura in Panteonul spiritual al Romaniei in vecii vecilor.

ANTIPUTIN Says *5 ani ago*

O, GERULES, lasa’l pe’al nostru Gyr
Du’te si paste pir la Putin Vladimir 😁

Website Design: Buciumul